

ΑΡΗΣ ΓΡΑΙΚΟΥΣΗΣ - ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΟΝΕΙΡΩΝ

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

Α' ΜΕΡΟΣ

FRÉDÉRIC CHOPIN (1810-1849)
Πρελούδιο αρ. 4, έργο 28, σε Μι ελάσσονα

AGUSTÍN BARRIOS MANGORÉ (1885-1944)
Una limosna por el amor de Dios

JOHANN KASPAR MERTZ (1806-1856)
Wasserfahrt am Traunsee (Βαρκάδα στη λίμνη Τράουν), έργο 41*

FRÉDÉRIC CHOPIN
Πολωνέζα αρ. 15, «Του αποχαιρετισμού»

AGUSTÍN BARRIOS MANGORÉ
Πρελούδιο σε Ντο ελάσσονα

FRÉDÉRIC CHOPIN
Βαλς αρ. 5, έργο 42, σε Λα ύφεση μείζονα

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ
Mi Guitarra για τον Agustín Barrios Mangoré
(α' εκτέλεση)
Preludio
Confesión

JOHANN KASPAR MERTZ
Βαρκαρόλα για κιθάρα και πιάνο, έργο 41*

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ (1925-2021)
Μέλος αρ. 5, σε Ρε ελάσσονα
Μέλος αρ. 6, σε Λα ελάσσονα
Μέλος αρ. 12, σε Ντο μείζονα

Β' ΜΕΡΟΣ

LUDWIG VAN BEETHOVEN - AGUSTÍN BARRIOS MANGORÉ
Moonlight (Adagio Sostenuto)
από τη Σονάτα για πιάνο αρ. 14, έργο 27, αρ. 2

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ
Ο Κήπος, Μαρίνα (από τις *Μικρές Κυκλάδες*)
διασκευή του Κώστα Γρηγορέα (α' εκτέλεση)

FRÉDÉRIC CHOPIN
Νυχτερινό αρ. 8, έργο 27, αρ. 2, σε Ρε ύφεση μείζονα

AGUSTÍN BARRIOS MANGORÉ
Mazurka Apassionata

FRÉDÉRIC CHOPIN
Σκέρτσο αρ. 2, έργο 31, σε Σι ύφεση ελάσσονα

AGUSTÍN BARRIOS MANGORÉ
Un Sueño en la Floresta

JOHANN KASPAR MERTZ
*Tarantella**

*μεταγραφή για πιάνο και κιθάρα:
Άρης Γραικούσης, Νίκος Μπαλογιάννης

ΔΕΥ 19 . 10 . 26

ΚΙΘΑΡΑ
ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΠΙΑΝΟ
ΑΡΗΣ ΓΡΑΙΚΟΥΣΗΣ

ΑΙΘΟΥΣΑ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

20:30

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Frédéric Chopin, Πρελούδιο αρ. 4, έργο 28, σε Μι ελάσσονα. Το σύντομο και εξαιρετικά πυκνό σε εκφραστικότητα αυτό πρελούδιο χαρακτηρίζεται από λιτή αρμονική γραφή και έντονη μελαγχολική του ατμόσφαιρα.

Agustín Barrios Mangoré, Una limosna por el amor de Dios (Μια προσφορά για την αγάπη του Θεού). Ας αρχίσουμε με μια προσευχή. Ο μύθος λέει ότι σε μια γειτονιά του San Salvador, κοντά στο σπίτι του συνθέτη, ένας επαίτης ζητούσε από κάθε περαστικό λίγα χρήματα χρησιμοποιώντας πάντοτε την ίδια φράση: Una limosna por el amor de Dios. Ο Barrios ακούγοντας αυτά τα λόγια να επαναλαμβάνονται μονότονα, εμπνεύστηκε ένα έργο που εκφράζει την αδιάλειπτη προσευχή. Μια δεύτερη εκδοχή αναφέρεται σε μια ηλικιωμένη γυναίκα η οποία χτυπούσε τις πόρτες των σπιτιών ζητώντας τα προς το ζην και σαν ανταμοιβή, σε όποιον της άνοιγε, τραγουδούσε με την υπέροχη φωνή της μια μαγική μελωδία. Ο χτύπος της πόρτας ακούγεται αδιάκοπα μέχρι το τέλος του κομματιού στα μπάσα, ενώ ταυτόχρονα μια ψηλότερη φωνή λέει το τραγούδι της γυναίκας. Συχνά παρουσιάζεται με τον τίτλο *El Ultimo Canto* (το τελευταίο τραγούδι) και γράφτηκε λίγους μήνες πριν το θάνατο του Barrios. Πρόκειται για ένα από τα αριστουργήματα του μεγάλου κιθαριστή και συνθέτη, ο οποίος από πολλούς θεωρείται ο Chopin της κιθάρας, δίνοντας έμφαση στο γεγονός ότι έγραψε υψηλής ποιότητας μελωδική μουσική αποκλειστικά για το όργανο που και ο ίδιος έπαιζε. Σίγουρα μαζί με το περίφημο *Recuerdos de la Alhambra* του Francisco Tárrega αποτελούν τα διασημότερα και πιο αγαπημένα έργα τεχνικής τρέμολο στο ρεπερτόριο της κιθάρας.

Johann Kaspar Mertz, Wasserfahrt am Traunsee (Βαρκάδα στη λίμνη Τράουν), Βαρκαρόλα για κιθάρα και πιάνο, έργο 41, Tarantella (μεταγραφή για πιάνο και κιθάρα: Άρης Γραικούσης, Νίκος Μπαλογιάννης). Ο Mertz υπήρξε ο πιο σημαντικός κιθαριστής συνθέτης των μέσων του 19ου αιώνα. Ήταν ουγγρικής καταγωγής αλλά έζησε και δημιούργησε τα έργα του στη Βιέννη προσδίδοντας στην κιθάρα συμφωνικό πλούτο, αλλά και την αρμονική γλώσσα του ρομαντικού πιανιστικού ρεπερτορίου συνθετών όπως ο Chopin, ο Schumann και ο Schubert. Η μουσική του για κιθάρα και πιάνο συνδέεται άρρηκτα με το γάμο του με τη διακεκριμένη πιανίστα Josephine Plantin. Μετά το γάμο τους στην Πράγα το 1842, το ζευγάρι περιόδευσε στην Ευρώπη παρουσιάζοντας ένα κοινό ρεπερτόριο. Στα έργα του για αυτό το συνδυασμό οργάνων χρησιμοποιούσε την *terz-guitar*, μια μικρότερη κιθάρα κουρδισμένη μια τρίτη ψηλότερα, η οποία βοηθούσε τη φωνή της κιθάρας να διακρίνεται ευκολότερα από τον δυνατό και ογκώδη ήχο του πιάνου.

Frédéric Chopin, Πολωνέζα αρ. 15, «Του αποχαιρετισμού». Νεανικό έργο, στο οποίο ο χαρακτηριστικός ρυθμός της Πολωνέζας συνδυάζεται με έντονο λυρισμό και στοιχεία ρομαντικής νοσταλγίας και αποχωρισμού, που δικαιολογεί και τον μεταγενέστερο τίτλο *Adieu*.

Agustín Barrios Mangoré, Πρελούδιο σε Ντο ελάσσονα. Γραμμένο τον Οκτώβριο του 1940, στην ασυνήθιστη για την κιθάρα τονικότητα της Ντο ελάσσονας, το μελαγχολικό και συναισθηματικό αυτό πρελούδιο μεταφέρει στον ακροατή μια «ηχώ» από ανάλογες συνθέσεις του Σοπέν, αλλά ταυτόχρονα φανερώνει την ανεπανάληπτη ικανότητα του Barrios να ενώνει τη δεξιοτεχνία ενός βιρτουόζου κιθαριστή με τη μεγάλη τέχνη της ποιητικής έκφρασης.

Frédéric Chopin, Βαλς αρ. 5, έργο 42, σε Λα ύφεση μείζονα. Ένα από τα σημαντικότερα βαλς του Chopin, με σύνθετη ρυθμική οργάνωση, δεξιοτεχνική γραφή και έντονη αίσθηση χορευτικής κίνησης.

Νίκος Μπαλογιάννης, Mi Guitarra για τον Agustín Barrios Mangoré (α΄ εκτέλεση). Το έργο γράφτηκε τον Αύγουστο του 2026 με βασική πηγή έμπνευσης το ποίημα «Mi Guitarra» (Η κιθάρα μου) του Agustín Barrios Mangoré. Το πρώτο μέρος (Preludio), ανακαλεί και αντιστρέφει το επαναλαμβανόμενο μοτίβο του *Πρελούδιου σε ντο ελάσσονα* που ακούστηκε προηγουμένως, με εντελώς όμως διαφορετική πλοκή, ανάπτυξη και αρμονική εξέλιξη, ενώ το δεύτερο (Confesión) είναι μια εξομολόγηση, είτε ερωτική είτε προς το Θεό. Η λέξη *confesión* είναι δάνειο από το ομώνυμο αριστουργηματικό κομμάτι του Barrios.

Μίκης Θεοδωράκης, Μέλος αρ. 5 σε Ρε ελάσσονα, Μέλος αρ. 6 σε Λα ελάσσονα, Μέλος αρ. 12 σε Ντο μείζονα. Πρόκειται για την πλέον πρόσφατη μουσική σύνθεση του Μίκη Θεοδωράκη, η οποία βασίζεται σε δύο κύκλους τραγουδιών, τα *Λυρικότερα* και τα *Λυρικότατα*, ο μελωδικός κόσμος τους υποστηρίζεται από απροσδόκητες μετακινήσεις που στο τέλος προσδίδουν ονειρικό χαρακτήρα στη σύνθεση.

Β' ΜΕΡΟΣ

Ludwig van Beethoven, Moonlight σε μεταγραφή του Agustín Barrios Mangoré. (Adagio Sostenuto από τη Σονάτα για πιάνο αρ. 14 - έργο 27, αρ. 2). Η Σονάτα του σεληνόφωτος του Μπετόβεν αποτελεί ένα από τα εμβληματικά έργα του παγκόσμιου μουσικού ρεπερτορίου. Είναι μια αντανάκλαση της ανθρώπινης ψυχής, μια έκφραση μελαγχολίας και νοσταλγίας που ξεπερνά το χρόνο. Ο Μπετόβεν συνέθεσε τη σονάτα το 1801 και την αφιέρωσε στη μαθήτριά του Giulietta Guicciardi. Τον τίτλο Moonlight τον έλαβε αργότερα, όταν ο ποιητής Ludwig Rellstab παρομοίασε το κομμάτι με μια νυχτερινή βόλτα με βάρκα κάτω από το φως του φεγγαριού. Το πρώτο μέρος, Adagio sostenuto, είναι ίσως το πιο γνωστό, καθώς εκπέμπει μια μυστηριώδη διαλογιστική ποιότητα που παρασέρνει τον εκτελεστή και τον ακροατή σε μια μακρόσυρτη πνευματική και συναισθηματική διαδρομή. Ο Agustín Barrios Mangoré, βιρτουόζος κιθαριστής και συνθέτης από την Παραγουάη, γνωστός για τις ποιητικές του συνθέσεις και την ικανότητά του να διασκευάζει κλασικά έργα και να τα εντάσσει στο ρεπερτόριο της κιθάρας, προσέδωσε στο εμβληματικό έργο του Μπετόβεν νέο βάθος και διάσταση. Η διασκευή του μεταφέρει με υποδειγματική απλότητα τη χαρισματική εκφραστικότητα του πιάνου στον λυρικό κόσμο της κιθάρας. Με αυτό τον τρόπο αξιοποιεί ιδανικά τα φυσικά πλεονεκτήματα του οργάνου, διατηρώντας ανόθευτο τον ατμοσφαιρικό ήχο του πρωτότυπου. Τα χαρακτηριστικά αρπίσματα και οι αργές αρμονίες έχουν διατηρηθεί αυτούσια, ενώ οι παρατεταμένες νότες και η φυσική αντήχηση της κιθάρας προσδίδουν μια ονειρική ποιότητα που αναδεικνύει την υποβλητική, μελαγχολική φύση του έργου. Για τους κιθαρίστες, η εκδοχή του Barrios αποτελεί τόσο τεχνική πρόκληση όσο και μια βαθιά συναισθηματική εμπειρία, που απαιτεί ακρίβεια και καλλιτεχνική ενσυναίσθηση. Για τους λάτρες της μουσικής, αυτή η εκδοχή του πρώτου μέρους προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία να βιώσουν τον Μπετόβεν από μια διαφορετική οπτική γωνία, ανακαλύπτοντας τις λεπτές αποχρώσεις και τα υπέροχα νοήματα του κομματιού, μέσα από τη ζεστασιά και την οικειότητα που μόνο μία κιθάρα προσφέρει.

Μίκης Θεοδωράκης, Ο Κήπος, Μαρίνα (Μικρές Κυκλάδες), σε διασκευή του Κώστα Γρηγορέα. Δύο λατρεμένα τραγούδια του Μίκη Θεοδωράκη σε ποίηση Οδυσσέα Ελύτη, διασκευασμένα για σόλο κιθάρα. Το 2026 ο κορυφαίος σολίστ κιθαριστής και συνθέτης Κώστας Γρηγορέας διασκεύασε τις *Μικρές Κυκλάδες* «για την κιθάρα του Νίκου Μπαλογιάννη». Αξίζει να αναφερθεί ότι ο Κώστας Γρηγορέας υπήρξε ο πρώτος σολίστας που ηχογράφησε έργα του έτερου μεγάλου Έλληνα Μάνου Χατζιδάκι για σόλο κιθάρα, στον ιστορικό «Σείριο», υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση του δημιουργού. Είναι μεγάλη τιμή και ευλογία για μένα που ο Κώστας Γρηγορέας μου εμπιστεύθηκε και μου αφιέρωσε τη διασκευή των *Μικρών Κυκλάδων* και την α' εκτέλεσή τους ειδικά για την αποψινή βραδιά, και τον ευχαριστώ από καρδιάς.

Frédéric Chopin, Νυχτερινό αρ. 8, έργο 27, αρ. 2 σε Ρε ύφεση μείζονα. Χαρακτηριστικό δείγμα της ώριμης γραφής του Chopin, με ιδιαίτερα καλλιεργημένη μελωδική διακόσμηση και λεπτές αρμονικές μεταβολές.

Agustín Barrios Mangoré, Mazurka Apassionata. Το έργο φέρει επίσης τον τίτλο *The Soul of Maria Ester* και αφηγείται την ερωτική ιστορία που βίωσε ο Barrios κατά τη διάρκεια της διαμονής του στη Βραζιλία (1916 - 1920). Με την *Παθιασμένη Μαζούρκα* ο συνθέτης αποδεικνύει τον υποδειγματικό έλεγχο της φόρμας και τη βαθιά γνώση της ευρωπαϊκής ρομαντικής μουσικής του 19ου αιώνα, και μας χαρίζει το σπουδαιότερο έργο του είδους που έχει γραφτεί ποτέ για την κιθάρα.

Frédéric Chopin, Σκέρτσο αρ. 2, έργο 31, σε Σι ύφεση ελάσσονα. Έργο μεγάλης δραματικής έντασης και μορφολογικής ισορροπίας, που συνδυάζει τη δεξιοτεχνική γραφή με ένα εκτεταμένο λυρικό μεσαίο τμήμα.

Agustín Barrios Mangoré, Un Sueño en la Floresta. Ένα από τα αναμφισβήτητα αριστουργήματα του κορυφαίου κιθαριστή - συνθέτη του 20ού αιώνα. Αρχικά χρησιμοποιήθηκε ο τίτλος *Souvenir d' un Rêve* (Ανάμνηση ενός ονείρου), ενώ αργότερα επικράτησε το *Un Sueño en la Floresta* (Όνειρο μέσα στο δάσος). Πρόκειται για μια φαντασία που έχει ειδυλλιακό χαρακτήρα και αποπνέει μια αισιόδοξη αίσθηση νοσταλγίας και συναισθηματικής αγνότητας. Ταυτόχρονα είναι έργο μεγάλων δεξιοτεχνικών και ερμηνευτικών απαιτήσεων. Σπουδαία είναι η ερμηνεία του John Williams, ενώ σημείο αναφοράς αποτελεί και η ηχογραφημένη εκτέλεση του ίδιου του συνθέτη, ο οποίος υπήρξε ένας από τους πρώτους σολίστ που επωφελήθηκαν από την επαναστατική για την εποχή τεχνολογία της ηχογράφησης. Ας πούμε μια καληνύχτα με μια επιστροφή στο παραδεισένιο δάσος της παιδικής αθωότητας.

Ο **ΑΡΗΣ ΓΡΑΙΚΟΥΣΗΣ**, γεννημένος στην Αθήνα, είναι διακεκριμένος πιανίστας και παιδαγωγός με σημαντική καλλιτεχνική παρουσία στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Αποφοίτησε από το Ελληνικό Ωδείο Αθηνών με Α' Βραβείο και Χρυσό Μετάλλιο (τάξη Ρενέ Σχοινά). Ολοκλήρωσε μεταπτυχιακές σπουδές στην Ανώτατη Μουσική Ακαδημία του Detmold στη Γερμανία, υπό την καθοδήγηση των Renate Kretschmar-Fischer και Jean-Efflam Bavouzet. Έχει εμφανιστεί σε σημαντικές αίθουσες και φεστιβάλ στην Ελλάδα, τη Γερμανία και την Πολωνία. Έχει συμπράξει ως σολίστ με την Ορχήστρα Δωματίου του Detmold και τη Συμφωνική Ορχήστρα Ρεθύμνου. Στην Πατριαρχική Μεγάλη του Γένους Σχολή στην Κωνσταντινούπολη, τιμήθηκε για την καλλιτεχνική του παρουσία. Οι ερμηνείες του έχουν αποσπάσει εξαιρετικές κριτικές από τον πανελλαδικό Τύπο. Παράλληλα, αναπτύσσει έντονη διδακτική δραστηριότητα πραγματοποιώντας σεμινάρια και προετοιμάζοντας μαθητές που έχουν διακριθεί σε πτυχία, διπλώματα και διαγωνισμούς. Είναι μέλος κριτικών επιτροπών μουσικών διαγωνισμών. Συνεργάζεται με λυρικούς τραγουδιστές και ηθοποιούς, παρουσιάζοντας συναυλίες και μουσικοθεατρικά αναλόγια. Διδάσκει πιάνο στο Ωδείο Μουσικοί Ορίζοντες.

Ο κιθαριστής **ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ** φοίτησε στο Ελληνικό Ωδείο Αθηνών. Με καθηγητή τον Θεοδόση Τεμζελίδη έλαβε πτυχίο κλασικής κιθάρας με Διάκριση, και με τον Σπύρο Ιωαννίδη ολοκλήρωσε τον κύκλο των πτυχίων των ανώτερων θεωρητικών. Από το Ωδείο Μουσικοί Ορίζοντες έλαβε δίπλωμα σολίστ με Α' Βραβείο ενώ του απονεμήθηκε το «Χρυσό Μετάλλιο Εξαιρετικής Ιδιοφυΐας στη μνήμη του Χαράλαμπου Εκμεκτσόγλου». Κάτοχος των Performance Diplomas LTSL και FTSL με Διάκριση από το London Trinity University, είναι πρόεδρος της επιτροπής του Πανελλήνιου Διαγωνισμού Κιθάρας MusicArte και μέλος της επιτροπής υποτροφιών της Ακαδημίας Αθηνών. Έλαβε μέρος, μεταξύ άλλων μεγάλων παραγωγών, στην παρουσίαση του *Canto General* του Μίκη Θεοδωράκη στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, ενώ συμπράττει συχνά με διεθνούς φήμης καλλιτέχνες, όπως ο βέλγος φλαουτίστας Christian Pionnier. Ως σολίστ συνεργάζεται με την Ένωση Ελλήνων Μουσουργών, ερμηνεύοντας πληθώρα έργων των εκπροσώπων της παλαιάς αλλά και της νεότερης γενιάς των ελλήνων συνθετών. Από τα πολλά έργα που έχουν γραφτεί για τον ίδιο, σημείο αναφοράς αποτελεί το *Just 6 Strings*, που του αφιέρωσε το 2016 ο Θόδωρος Αντωνίου και κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Παπαρηγορίου-Νάκας. Το 2016 παρουσίασε στο Ινστιτούτο Γκαίτε ρεσιτάλ αφιέρωμα στον μεγάλο συνθέτη και συνεργάτη του Θόδωρο Αντωνίου, ερμηνεύοντας το σύνολο της εργογραφίας του για κιθάρα. Την ίδια χρονιά παρουσίασε στο Προεδρικό Μέγαρο ένα αφιέρωμα με έργα Χατζιδάκι και Θεοδωράκη στο πλαίσιο της *Γιορτής της Δημοκρατίας*. Τον Φεβρουάριο του 2025 παρουσίασε στην Αίθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος στο Μέγαρο Μουσικής, υπό την αιγίδα του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής, ένα ρεσιτάλ αφιερωμένο στον Εκμεκτσόγλου, ενώ ταυτόχρονα δώρισε το αρχείο του μαζί με την οικογένεια του στη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη». Τον Ιούνιο του 2021, μαζί με τον βιολοντσελίστα Αστέριο Πούφτη, δημιούργησαν το Duo is Orchestra, με σκοπό τη διερεύνηση και ερμηνεία του ρεπερτορίου για τσέλο και κιθάρα. Τον Φεβρουάριο του 2026, με απόφαση της Συγκλήτου της Ακαδημίας Αθηνών, παρουσίασε στην Ανατολική Αίθουσα της Ακαδημίας ρεσιτάλ εμπνευσμένο από το έργο του Θόδωρου Αντωνίου και αφιερωμένο στη μνήμη του πιανίστα, συγγραφέα και παιδαγωγού Κωστή Γαϊτάνου. Διδάσκει κιθάρα στο Ωδείο Μουσικοί Ορίζοντες και στο Ωδείο του Κολλεγίου Αθηνών - Κολλεγίου Ψυχικού.